

**Städa
Sverige**

Anton Hedlund,
Slutrapport, 2017-11-20

Ren och Attraktiv Kust i Bohuslän och Städa Sverige - Slutrapport, 2017.

Sammanfattning

Under slutet på 2016 kom Ren Attraktiv Kust i Bohuslän (RAK) och Städa Sverige, idrottens miljöorganisation, överens om ett upplägg med städningar för en budget på 200 000 kr för 2017. Mellan perioden april-september genomfördes totalt 45 städningar längs Bohuskusten inom ramen för samarbetet. 1 255 personer deltog i städningarna och dessa samlade in nästan 20 ton marint skräp. 25 utav städningarna genomfördes i Kungälv kommun med ett betydande ekonomiskt stöd från kommunen tillsammans med RAK.

Bakgrund

Städa Sverige, helägt av idrottsrörelsen är en av landets främsta operativa miljöorganisationer. Vårt koncept är unikt; vi kombinerar städskraft från ungdomsidrotten med stöd från näringslivet och andra kommersiella organisationer för att göra omedelbara insatser för miljön. Längs vägar och vattendrag, i skog och mark. Genom att ungdomar gör operativa insatser får vi, förutom en renare miljö, också en attitydförändring kring den generella frågan nedskräpning. Deltagandet skapar ett första, grundläggande engagemang för frågan hos ungdomarna. Det skapar förståelse för hur frågan lokalt hänger ihop med frågan globalt.

Sedan slutet av -80 talet har föreningar städat längs med det statliga vägnätet i Städa Sveriges regi och med tillstånd av Trafikverket. Sedan ett antal år tillbaka har projekt i andra miljöområden initierats tillsammans med partners från näringslivet. Nationella projekt längs stränder, älvar och vattendrag är några exempel. Varje år städar ca 10 000 ungdomar i våra projekt i hela Sverige. Deltagarna genomför en åldersanpassad teoretisk utbildning (hållbarhet, avfallstrappan) och går sedan ut och lokalt praktiserar sin kunskap: samlar skräp, sorterar skräp, reflekterar och rapporterar.

Ren och Attraktiv Kust i Bohuslän (RAK), är ett samarbete mellan Bohuskommunerna för en renare kust. RAK får flertalet förfrågningar från både föreningar och klasser som vill vara med och städa kusten. Genom att samarbeta med Städa Sverige kan vi ta vara på det här engagemanget och det i sin tur sprids vidare till deltagarnas kontaktytor. Ungdomar som varit med i våra projekt får ett lokalt miljöengagemang som håller i sig livet ut.

Mål och syften med 2017 års samarbete

- Genomföra 27 städningar i Bohuslän med lokalt föreningsliv.
- Samla in marint skräp och göra direkt nytta för miljön.
- Förändra beteende och attityd i allmänhet till nedskräpning. Det här görs dels direkt, dvs. till ungdomar och ledare som är involverade i projektet och städar kusten.

Genomförande

Föreningsrekrytering

På Städa Sveriges hemsida kan föreningar och klasser göra intresseanmälningar löpande för kuststädning. Genom det registret skickades förfrågningar ut till föreningar kring att vara med.

Kommunbearbetning

Städa Sverige koordinerade parallellt med rekryteringen områden för städning och säkrade hämtning av säckar tillsammans med berörda kommuner. I diskussionen med kommunerna ville Kungälv göra en utökad satsning och kunde därför vara med och finansiera städningarna i kommunen med stöd från projektet. Utöver att prata med kommunerna kontaktade Städa Sverige RAK för att koordinera städningen utifrån den interaktiva Strandstädarkartan.

Utbildning

Inför städningen fick föreningen motta ett utbildningsmaterial om Städa Sverige och Länsförsäkringar, om projektet, tips om städning och hur de ska rapportera. Deltagarna fick också möjlighet att genomgå en digital miljöutbildning via www.stadasverige.se/miljoutbildning

Ambassadör, Louise Karlsson.

Louise Karlsson, tidigare elitsimmerska och världsrekordhållare, engagerades som ambassadör för Städa Kust.

Louise kommenterar: Det här är ett mycket bra sätt för våra idrottsungdomar att tjäna in pengar till sin idrott samtidigt som de gör en miljöinsats. Hon tycker också att det är otroligt hur mycket skräp som flyter i land och hur mycket som kastas. Hoppas att vi kan få ordning på våra hav och stränder och vill samtidigt att fler kommuner, organisationer och föreningar vill vara med och hjälpa till, avslutar Louise.

Städning/rapportering

Totalt deltog 1 255 personer (unga och vuxna) som städade ihop 850 säckar och totalt knappt 20 ton med marint skräp. Varje städning resulterade i en ersättning till föreningen mellan 5 000 kr – 8 000 kr.

Förening	Kommun	Datum	Städad strand	Städare	Ledare	Säckar brännbart	Säckar icke brännbart	Säckar PET	Säckar miljöfarligt
BK Heid handboll	Göteborg	2017-08-27	Marholmen	10	10	10	5	1	0
BK Heid	Göteborg	2017-08-27	Hovås	10	10	8	4	1	0
Kungälv HK	Kungälv	2017-04-01	7, 8, 9	25	2	15	2	2	2
Hermansby IF	Kungälv	2017-04-08	28,29	37	6	41	3	1	1
Hermansby IF,lag f0203	Kungälv	2017-04-08	18	20	1	20,5	0	0	0
Kungälvs Handbollsklubb	Kungälv	2017-04-22	Fästningsholmen o strandvägen	40	6	5	3	2	2
Kareby IS	Kungälv	2017-04-22	36 Instön	31	3	44	4	0	2
Sportlife Kungälv Innebandyklubb (SKIBK) P04	Kungälv	2017-04-23	Nr 42+del av 38	33	4	45	9	0	0
Marstrand IBK F03/04	Kungälv	2017-04-23	41	20	3	12	5	0	0
Kode IF p05	Kungälv	2017-04-23	Råholmen & Valbykile (27	7	23	1	0	0
Ytterby IS F04	Kungälv	2017-04-22	34	26	2	6	3	0	0
Hermansby IF	Kungälv	2017-04-30	33	22	3	23	1	0	1
Kungälvs Handbollsklubb, lag f02	Kungälv	2017-04-29	15	28	1	14	0,5	0	0
Kungälvs Handbollsklubb, lag f02	Kungälv	2017-04-29	14	28	1	17	4	0	0
Romelanda UF P04	Kungälv	2017-04-22	område 19	20	3	7	2	0	0
YKK Lag Team Fantasy	Kungälv	2017-05-06	38	29	5	20	6	1	2
Kungälvs Handbollsklubb	Kungälv	2017-04-22	Vedhall-Glöskär 31-32	21	5	14	1	0	0
Kungälvs Roddklubb	Kungälv	2017-05-13	Kovikshamn	14	2	10	1	0	0
Kungälvs Roddklubb	Kungälv	2017-05-14	Sundhammar	30	4	10	3	0	0
Kareby IS	Kungälv	2017-04-22	22	26	10	17	1	0	0
Kareby IS	Kungälv	2017-04-22	23	26	8	14	1	0	1

Kungälvshandbollsklubb	Kungälv	2017-04-22	16	30	5	5	4	1	0
Ytterby IS F05	Kungälv	2017-04-29	10 & 11	30	14	20	0	0	0
Kode IF F03	Kungälv	2017-05-13	24-25	20	1	10	0	0	0
Kareby/Kode F02	Kungälv	2017-05-14	2	23	1	28	0	0	0
Ytterby Kungälv Konstakare	Kungälv	2017-05-07	Marstrands camping	20	10	?	?	?	?
Hermansby IF, P-04	Kungälv	2017-04-21	32	24	4	13	0	0	0
Ytterby Kungälv Konstakare	Kungälv	2017-05-07	39	11	5	20	0	0	0
Hermansby IF, F-04	Kungälv	2017-04-24	20 och 21	31	4	19	3	0	0
Marstrands IBK	Kungälv	2017-04-29	35	18	3	18	2	0	0
Hermansby IF	Kungälv	2017-04-21	nr:25	24	3	13	3	0	0
Kungälvshandbollsklubb	Kungälv	2017-04-22	17	30	5	7	2	1	0
Gullmarsgymnasiets Idrottsförening	Lysekil	2017-05-04	Valboholmen	14	1	0	16	0	2
Gullmarsgymnasiets idrottsförening	Lysekil	2017-05-05	Gäsö	5	1	0	10	0	0
Orust fc	Orust	2017-09-16	hällevikstrand	40	4	5	0	0	0
Orust fc	Orust	2017-05-04	Fröjdendal	39	3	17	0	1	1
Orust fc	Ellös	2017-09-16	fröjdendal	40	4	10	0	0	0
Smögens if	Sotenäs	2017-04-17	Herrbadet	8	1	2	2	0	1
Smögens if	Sotenäs	2017-04-17	Dambadet	8	1	3	3	0,5	2
Smögens if	Sotenäs	2017-04-17	Vallevik	8	1	3	4	0,5	5
Danceport Fjällbacka	Tanum	2017-05-18	Sälvik	16	1	16	1	1	1
Danceport Fjällbacka	Tanum	2017-05-18	Badholmen	8	1	3	1	1	1
Danceport Fjällbacka	Tanum	2017-05-18	Badberget	12	1	10	1	1	1
Tanums if	Tanum	2017-04-22	Krossekärr	10	1	10	1	0	0
Tanums if	Tanum	2017-04-22	Sövall	12	1	20	1	0	0
Tanums if	Tanum	2017-04-23	Edsvik	10	1	8	1	0	0
Mot Bättre Vetande	Öckerö	2017-08-12	St Drängsholmen	12	5	10	1	0	0
Mot Bättre Vetande	Öckerö	2017-08-11	Engelsmannen	12	5	12	2	0	0
Mot Bättre Vetande	Öckerö	2017-08-09	Mollön	12	5	10	1	0	0
Mot Bättre Vetande	Öckerö	2017-08-07	Lilla Hamburgö	12	5	18	7	0	0

Tabell 1. Rapporter från deltagande föreningar.

Skräpprapporter, exempel på hittade föremål.

plast i massor papp plasballar plastbackar glas burkar trä tampar

Bildäck, fender, ponton

Boldäck, solstol, håv, lampor, slangar, matta

En halv plastbåt, Grill, stödhjul till skottkärra

Plast, fotboll, fiskenät, glasflaskor, armeringsjärn m.m

Plast från emballage av exempelvis möbler, lastpall. Övrigt skräp bedömer vi att husbilsbesökarna kan ha slängt där, en del rep, tampar, madrass, brygg-rester, tryckimpregnerat virke, plastdunkar, godispapper, Jägermeister-flaska och Jägermeister-glas, en stomipåse med innehåll, ett itu-klippt utgången körkort. Vi hittade förpackningar med ursprung i följande länder: Norge, Danmark, Urk i Nederländerna (tetrapack), England, Litauen, Ukraina, ev Kina (likt pet-flaska för mineralvatten).

Skor bla

Mest plast

Mycket glas, sugrör, nylonrep

Glas, plast, rep o snören, fartygdsdel, linsvätskdosor, mjölk o yoghurtpaket, godispapper, plastthinkar, plåtburk o spade mm

Stora mängder av plast.

Plast, glas, rep, spett, brassestolar,

Plast i alla sorter, få miljöfarliga saker, mycket drivved.

Plast, rep, bryggrestor, frigolit, bildäck, gamla båtar, presenning, norskt glass papper, papper med tysk text. Mycket skräp från boende/båtägare.

Plastpåsar, förpackningar, rep, båtrester, gamla båtar och båtrester, hundbajspåsar, metallrör, flaska med polsk vodka, tandborste, fårkranie, marin tv-antenn, brädor, bryggrestor, frigolit, inget ovanligt

Mycket plast, ej hård....mycket metall

Plast, emballage, nät, byggmaterial, cellplast, bojar. Strandstol i plast

Repstumpar, däck, plastflaskor, fisknät, kläder, del av bryggor, frigolit,

Repstumpar, däck, plastflaskor, fisknät, kläder, del av bryggor, frigolit,

Mestadels plast

1st Boj , 1st Bildäck , Några stora plank , 1st Järnrör , 1st Mindre träd

Plast. Tampar

Halv båt och motor

Mycket brädor, drivved, plastbackar etc, vi har skickat bilder och onfo till Torbjörn Nilsson

Kungälv's kommun

Mycket bröte, inget specifikt.

1. Flertal säckar och stora plasttunnor. 2. En säck, men tung. 3. En säck högt upp så den syns från sjön. längre in ligger jättemycket skräp, flertal säckar + många stora plastbackar mm. 4. 4 Säckar, stor fender. 5-7. Här gick inte städledaren med men andra vuxna här är det lämnat högar med säckar på tre platser. Vissa ställen gick det inte att ta sig ner till vattnet så det blev att klättra över berg. Det var så mycket skräp på ett flertal ställen så hela sträckan hann de inte med.

Kylskåp och allt möjligt annat man hittar i en sophög där folk slänger det de vill bli av med.

Roligt att killarna ser vad dom själva kan påverka.

Vi hitta inget speciellt iår bara väldigt mycket plast.

Stora plastförpackningar, fiskebackar, dunkar, glas, metallföremål, gasbehållare, dunkar med oljerester, paraffin

plast papp tampar

Förutom all plast så hittade vi rör från fiberarbetet som varit i trakten vi hittade 2 långa längder som bara låg i vassen! Sen drog vi upp en halv trasig brygga. 3 bildäck 1 bilbatteri. En stor plast tunna. glödlampor ölburkar och glas.

Plastbackar

Toasitsring, massor av brädor, stålbalk

Väldigt mycket plastbackar och nät

grill,kläder spann med agn fiskelina

Vinflaska,sko,smörpaket,fiskelina

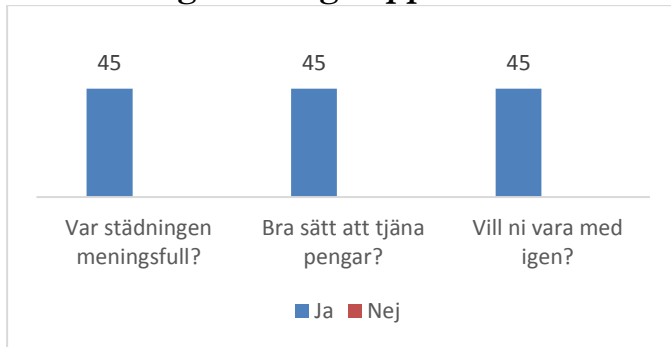
engångsgrill,plastdunk,kläder,

Plast ,trä ,

Plast ,rep, Plast dunkar

Plast ,rep, Plast dunkar, träbråte mm

Utvärdering föreningsrapporter.

Figur 1. Utvärdering föreningsrapporter- 45 rapporter varav uteslutande positiv feedback.

Slutsatser

Projektet har överträffat målsättningarna i städningar, 45 föreningar kontra 27 som målsättning. Förklaringen kan ses i ett stort engagemang hos föreningslivet och ett stort samarbete med Kungälv kommun. Projektet har utöver det fyllt sina syften, det vill säga gjort konkret nytta för miljön och skapat ett engagemang hos deltagarna genom städningen. Samtliga vill vara med igen och utöver dessa har vi en lång kö av föreningar som vill vara med.

Miljön i Bohuslän är som välkänt utsatt för enligt uppgifter en kubik ilandflytande skräp per timme. Behovet av städning är enormt och utifrån den aspekten är det också önskvärt med fler föreningar för att göra mer nytta för miljön, samla in mer skräp, engagera fler och visa betydelsen av en renare miljö.

Till nästa år har vi som ambition att utveckla den digitala utbildningen med inriktning utifrån minskad plast i haven. Genom projektet idag når vi ut på ett bra sätt till föreningslivet men med en förstärkt digital utbildning är målet att nå skolorna i större utsträckning. Genom att använda sig av unga ambassadörer hos föreningarna, som berättar om sin strandstädning i skolmiljö och på vis ger en lokal ingång till marint skräp, kan vi skapa ett större engagemang och förståelse för hur allvarlig situationen med plast i haven faktiskt är.

Utöver det är målsättningen att engagera fler kommuner i städningen och därav behövs förstärkt ekonomiskt stöd för kuststädning.

Bilaga 1.

Städningar på Bohuskusten 2017 med andra partners (Kollmorgen och Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän).

Förening	Kommun	Städad strand	Städare	Ledare	Säckar brännbart	Säckar icke brännbart	Säckar PET	Säckar miljöfarligt
Kollmorgen	Göteborg och Öckerö	Majorna, Rörö, fiskebäck	10	49	78	15	3	2
Götaverkens SDK	Göteborg	Bergsjön	8	2	1	9	0	0
SS Viken Ägir	Uddevalla	Sydra byfjorden från Svenskholmen, uddevallbron	27	4	14	5	0	0
BK team obelix	Uddevalla	skredsvik badstarand	16	1	22	2	1	0,5
IBK Walkesborg 99	Uddevalla	Uddevallabron vid Sunningen och ut till Mollön.	23	2	14	1	1	0
Danceport Fjällbacka	Tanum	pluret Hamburgsund	10	1	5	1	1	0
Danceport Fjällbacka	Tanum	Boviken Hamburgö	15	1	7	1	1	0
Tanums If	Tanum	grebbestad	19	1	15	1	0	0
Strömstad Tanums Konståkningsklubb	Strömstad	Sövall, Grebbestad	18	1	19	0	0	0